

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет
Кафедра внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології і алергології
імені академіка Л.Т. Малої
Навчальний рік – 2021-2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОГО КОМПОНЕНТУ
«Внутрішня медицина
(екстрагенітальна патологія жінок дітородного віку)»

Вибірковий освітній компонент

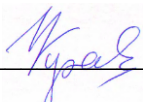
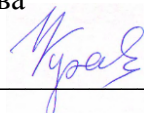
Форма здобуття освіти - очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 228 «Педіатрія»

Освітньо-професійна програма «Педіатрія» другого (магістерського) рівня
вищої освіти

6 курс

<p>илабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології і алергології імені академіка Л.Т. Малої Протокол від "27" серпня 2021 р. № 28 Завідувач кафедри</p> <p> професор Кравчун П.Г</p>	<p>Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем професійної підготовки терапевтичного профілю</p> <p>Протокол від "31" серпня 2021р. № 1 Голова</p> <p> професор Кравчун П.Г</p>
--	---

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

Кравчун П.Г., завідувач кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, доктор медичних наук, професор.

Борзова О.Ю., доцент кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, кандидат медичних наук, доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Кравчун Павло Григорович, завйдувач кафедри, доктор медичних наук, професор; професійні інтереси - терапія, кардіологія, клінічна імунологія, алергологія

Шелест Олексій Миколайович, професор кафедри, доктор медичних наук, професор; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Кожин Михайло Іванович, професор кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Борзова Олена Юріївна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Залюбовська Олена Іллівна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Добровольська Інна Миколаївна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Крапівко Світлана Олександрівна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Ринчак Петро Іванович, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Телефон - 7255789

Контактний E-mail кафедри intmed2@ukr.net

Консультації Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем

Локація: аудиторія та навчальні кімнати кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малоїна базі КНП «Міська клінічна лікарня №27» ХМР (вул. Пушкінська, 41).

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Внутрішня медицина (транзиція від дитини до дорослого)» для здобувачів освіти 6 курсу III медичного факультету складений відповідно до освітньо-професійної програми «Педіатрія» та Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 228 «Педіатрія».

Опис навчальної дисципліни. Навчальна вибіркова дисципліна «Внутрішня медицина (екстрагенітальна патологія жінок дітородного віку)» є необхідним компонентом освіти лікаря, тому що ведення вагітних жінок з екстрагенітальною патологією здійснюється не лише лікарем акушером-гінекологом, а й фахівцями інших спеціальностей та має низку особливостей і потребує спеціальних знань.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина (екстрагенітальна патологія жінок дітородного віку)» є вивчення основних хвороб та синдромів у вагітних жінок, які не є гінекологічними захворюваннями і акушерськими ускладненнями вагітності, методів їх діагностики, особливостей лікування та профілактики.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: анатомія людини, медична та біологічна фізика, патоморфологія, патофізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія, клінічна фармакологія.

Кореквізити: кардіологія, пульмонологія, гастроентерологія, акушерство та гінекологія.

Сторінка дисципліни в системі Moodle -

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=1690>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина (екстрагенітальна патологія жінок дітородного віку)» є здобуття знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з діагностики та лікування жінок дітородного віку, які мають екстрагенітальну патологію, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формуванням навичок вирішення професійних завдань в відповідності з видами професійної діяльності (профілактичної, діагностичної, лікувальної, реабілітаційної);
- формування навичок проведення повного обсягу діагностичних і лікувальних заходів відповідно до клінічних протоколів ведення хворих на амбулаторному і госпітальному етапах;
- розвиток навичок опитування і клінічного обстеження пацієнтів, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження органів і систем;
- формування навичок постановки, обґрунтування і формулювання діагнозу, складання плану обстеження пацієнтів, визначення тактики їх ведення;
- формування навичок оформлення історії хвороби з викладенням у ній всіх основних розділів, обґрунтування клінічного діагнозу, плану обстеження і лікування, ведення щоденників і оформлення епікризів.

1.3.1 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

- *інтегральна*: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- *загальні*:

1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
3. Здатність до здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації
4. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
11. Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо

- *спеціальні (фахові, предметні)*:

1. Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання
2. Навички збирання інформації про пацієнта
3. Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
4. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
5. Здатність до діагностування невідкладних станів
6. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
7. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги
8. Навички надання екстреної медичної допомоги
9. Навички виконання медичних маніпуляцій
10. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
11. Здатність до визначення лікувального харчування при лікуванні захворювань
12. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
13. Здатність до визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду
14. Здатність до проведення експертизи працездатності
15. Здатність до ведення медичної документації

16. Здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації
17. Здатність до проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8 – визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій

ПРН 16 – оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Емпатія - здатність зрозуміти, що відбувається з іншими людьми (поставити себе на місце інших).
- Асертивність - здатність висловлювати власні думки та думки на основі поваги та захисту своїх прав.
- Повага - здатність терпіти людей, їхні думки, їх думки та їхні вчинки, навіть якщо ці думки, думки тощо не є спільними.
- Активне слухання - здатність уважно слухати інших людей, показуючи їм, що їх слухають.
- Переговори - здатність вести переговори з іншими людьми про різні інтереси чи конкретні вигоди, так що передбачається, що всі учасники переговорів виграють.
- Комунікативні та виразні навички - здатність спілкуватися та висловлювати свої почуття стосовно певних ситуацій. Крім того, спілкування також включає здатність слухати інших людей, вмійучи налагоджувати задовільні розмови.

- Розуміння - здатність розуміти соціальні та особисті ситуації та наполегливо реагувати на них.
- Самоконтроль - здатність розуміти та інтерпретувати приватні почуття та реагувати на них, контролюючи власні імпульси.
- Вирішення конфліктів - здатність розуміти реальність конфлікту та шукати альтернативи для його вирішення, рятуючись від агресивності. Хорошим способом вирішення конфлікту можуть бути переговори

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 228 «Педіатрія» Спеціалізація: «Педіатрія»	Рік підготовки:	
		6	
		Семестр	
		7	8
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 30	Освітній ступень: магістр медицини ОПП «Педіатрія»	Лекції	
		0 год.	0 год.
		Практичні	
		60 год.	
		Самостійна робота	
		30 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: диференційований залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.3 Практичні заняття

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Тема 1. Надбані і вроджені вади серця у вагітних.	6	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, курація пацієнтів, ділова, роль-ова, імітацій-на гра, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод «Мозковий штурм», спаринг-партнерство (навчання в парах), стандартизований пацієнт, використання манекенів високого рівня,	Усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати; доповідь <u>Підсумковий контроль:</u> диференційований залік
2.	Тема 2. Артеріальна гіпертензія у вагітних.	6		
3.	Тема 3. Міокардити у вагітних. Порушення ритму та провідності серця при вагітності.	6		
4.	Тема 4. Перипортальна кардіоміопатія.	6		
5.	Тема 5. Бронхіальна астма та ХОЗЛ у вагітних.	6		
6.	Тема 6. Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба і виразкова хвороба при вагітності. Панкреатит і вагітність.	6		
7.	Тема 7. Захворювання щитоподібної залози і вагітність.	6		
8.	Тема 8. Цукровий діабет і вагітність.	6		
9.	Тема 9. Вагітність і захворювання крові. Анемія у вагітних.	6		

10	Тема 10. Алергічні стани у вагітних	6	самостійна робота; письмові творчі роботи, творчі завдання; індивідуальні завдання; Онлайн консультування. <i>Підсумковий контроль:</i> залік	
Всього годин практичних занять		60		

2.2.5. Самостійна робота

№ заняття	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичного заняття за темою № 1 «Надбані і вроджені вади серця у вагітних». - Вдосконалення навичок трактування даних доплер-ЕхоКГ за темою - Вдосконалення навичок інтерпретації ЕКГ за темою-	3	віртуальна консультація	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь <i>Підсумковий контроль:</i> диференційований залік
2	Підготовка до практичного заняття за темою № 2 «Артеріальна гіпертензія у вагітних». - Вдосконалення методики вимірювання артеріального тиску та інтерпретації отриманих даних. - Вдосконалення методики реєстрації та інтерпретації ЕКГ за темою. - Удосконалення трактування даних лабораторних методів дослідження.	3		
3	Підготовка до практичного заняття за темою № 3 «Міокардити у вагітних. Порушення ритму та провідності серця при вагітності». - Вдосконалення навичок трактування даних ЕхоКГ за темою - Вдосконалення навичок трактування даних біохімічного дослідження крові (гострофазові показники, загальний білок та білкові фракції) - Вдосконалення навичок інтерпретації ЕКГ при порушеннях ритму та провідності. - Вдосконалення трактування даних коагулограми.	3		
4	Підготовка до практичного заняття за темою № 4 «Перипортальна кардіоміопатія». - Вдосконалення навичок інтерпретації ЕКГ за темою. - Удосконалення трактування лабораторних даних.	3		
5	Підготовка до практичного заняття за темою № 5 «Бронхіальна астма та ХОЗЛ у вагітних». - Вдосконалення трактування даних спірографії, даних провокаційних проб з бронхолітиком за темою.	3		

6	Підготовка до практичного заняття за темою № 6 «Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба і виразкова хвороба при вагітності. Панкреатит і вагітність». - Вдосконалення навичок трактування даних дослідження секреторної функції шлунку (добовий рН-моніторинг). - Вдосконалення трактування даних ендоскопічного дослідження травного тракту (ЕФГДС) за темою.	3	
7	Підготовка до практичного заняття за темою № 7 «Захворювання щитоподібної залози і вагітність». - Вдосконалення навичок трактування даних гормонального обстеження щитоподібної залози (ТТГ, Т ₃ , Т ₄ , АТПО, антитіла до рецепторів ТТГ, тиреоглобуліну).	3	
8	Підготовка до практичного заняття за темою № 8 «Цукровий діабет і вагітність». - Вдосконалення навичок трактування даних лабораторних методів дослідження (тест толерантності до глюкози, глікемічний профіль, С-пептид, HbA1c, ліпіди).	3	
9	Підготовка до практичного заняття за темою № 9 «Вагітність і захворювання крові. Анемія у вагітних». - Вдосконалення навичок інтерпретації аналізу крові. - Вдосконалення навичок трактування результатів дослідження обміну заліза (залізо сироватки, загальна залізов'язуюча здатність сироватки, насичення трансферину залізом, рівень феритину)	3	
10	Підготовка до практичного заняття за темою № 10 «Алергічні стани у вагітних». - Вдосконалення навичок трактування результатів алергопроб. - Вдосконалення навичок надання допомоги при гострих алергічних реакціях.	3	
Всього годин самостійної роботи		30	

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

3.2. Питання до диференційованого заліку

1. Надбані і вроджені вади серця у вагітних. Особливості гемодинаміки при вроджених та надбаних вадах серця. Вплив вагітності на перебіг основного захворювання. Вплив основного захворювання на перебіг вагітності. Фактори, що визначають результат вагітності при вроджених та надбаних вадах серця. Ведення вагітності при вроджених та надбаних вадах серця. Протипоказання до виношування вагітності. Лікування вагітних з вродженими та надбаними вадами серця.

2. Артеріальна гіпертензія у вагітних. Причини виникнення. Фактори ризику розвитку АГ у вагітних. Протипоказання до виношування вагітності. Ведення вагітних з АГ. Показання до госпіталізації. Особливості лікування.

3. Міокардити у вагітних. Особливості перебігу при вагітності, діагностика, лікування, прогноз. Показання до хірургічного лікування, переривання вагітності за медичними показаннями.

Порушення ритму та провідності серця при вагітності. Програма обстеження вагітних з порушенням ритму і провідності. Основні принципи антиаритмічної терапії при вагітності: синдром слабкості синусового вузла, екстрасистолія, пароксизмальна тахікардія, фібриляція передсердь, пароксизмальна шлуночкова тахікардія при вагітності. Тактика лікування порушень провідності серця: синоатріальна, внутрішньопередсердна, атріовентрикулярна, внутрішньошлуночкова блокади при вагітності.

4. Перипортальна кардіоміопатія. Визначення. Фактори, що сприяють розвитку. Клінічна картина ПКМП. Лабораторна та інструментальна діагностика. Диференційна діагностика. Основні принципи лікування вагітних з ПКМП.

5. Бронхіальна астма та ХОЗЛ у вагітних. Спостереження за вагітними, які страждають на бронхіальну астму. Особливості лікування. Профілактика загострень. Показання до екстреної госпіталізації. Показання до переривання вагітності на ранніх строках.

6. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба і виразкова хвороба при вагітності. Панкреатит і вагітність. Причини виникнення. Лабораторна та інструментальна діагностика. Диференційна діагностика. Особливості медикаментозного лікування. Тактика ведення вагітності: показання до хірургічного лікування та переривання вагітності.

7. Захворювання щитоподібної залози і вагітність. Вплив тиреоїдних гормонів на репродуктивну систему. Ведення вагітних з гіпо- та гіперфункцією щитоподібної залози. Лабораторна та інструментальна діагностика. Особливості лікування.

8. Цукровий діабет і вагітність. Гестаційний цукровий діабет. Принципи спостереження за вагітними з цукровим діабетом. Лабораторний контроль. Вплив цукрового діабету на розвиток плоду. Особливості лікування.

9. Вагітність і захворювання крові. Анемія у вагітних. Анемії, які виникають під час вагітності або внаслідок вагітності. Анемії, що існували ще до вагітності. Захворювання крові, при яких протипоказане виношування вагітності. Діагностика. Лікування.

10. Алергічні стани у вагітних. Особливості перебігу алергічних захворювань у вагітних. Діагностика. Особливості лікування.

3.4. Індивідуальні завдання

Здобувачі освіти можуть отримати додаткові бали за індивідуальні завдання, а саме доповідь на клінічних конференціях бази кафедри (2 бали), доповідь реферату на практичному занятті (1 бал), доповідь історії хвороби хворого на практичному занятті (2 бали), написання тез, статей (5 балів), участь у олімпіадах та конференціях (5 балів)

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значущості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем освіти на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

3.5. Правила оскарження оцінки

У випадку, коли здобувач освіти не згодний з поставленою йому оцінкою, він повідомляє про це викладача. Повторне опитування проводиться комісією в складі завідуючого кафедрою, завуча кафедри та викладача, який вів практичні заняття в групі. Після додаткового опитування комісія повідомляє студента про отриману їм остаточну оцінку.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачам освіти необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, маску, рукавички, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри здобувачі освіти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Використання електронних гаджетів допускається в ході практичних занять, лекцій та не допускається при проведенні всіх видів контролю.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Для успішного складання дисципліни здобувачі освіти повинні проявляти активність під час практичних занять, виконати необхідний мінімуму навчальної роботи, виконувати індивідуальні завдання.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика кафедри у відношенні академічної доброчесності базується на нормативній базі з питань академічної доброчесності України та ХНМУ, якими є Закон України «Про вищу освіту», стаття 42, рекомендації Національного агентства із забезпечення якості освіти, Наказ № 305 від 27.08.2019 р. щодо організації освітнього процесу в ХНМУ, Наказ № 165 від 02.07.2020 про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ, Кодекс академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність, Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ. Вона спрямована на попередження та усунення випадків академічного шахрайства, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- 1. Внутрішні хвороби:** підручник: у 2 ч. Ч. 1. Розділи 1—8 / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 680 с.
- 2. Внутрішні хвороби.** Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Свінціцький А.С., Гаєвські П. Практична Медицина 2018—1632 с
- 3. Сучасна практика внутрішньої медицини з невідкладними станами в кардіології та ревматології:** навчальний посібник для студентів VI курсу ВМНЗ IV рівня акредитації. / За ред. П.Г. Кравчуна, О.Ю. Борзової – К.: ЦП «Компринт», 2018. – 452 С.
- 4. ЕКГ у практиці = The ECG in Practice = ЭКГ в практике :** навч. посіб. / Джон Р. Хемптон ; пер. 6-го англ. вид. О.І. Ромаскевича ; наук. ред. перекладу проф. Н.М. Середюк, О.З. Скакун. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 560 с. ISBN 978-617-505-713-1
- 5. Ендокринологія навчальний посібник 4п/ред. Боднар П.М. /** Вінниця, Нова Книга, 2016 - 344 с.

Допоміжна

- 1. Вагітність та захворювання травного каналу і печінки /** Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів/ Щербаков А.Ю., Щербаков В.Ю., Тиха І.А., Новикова О.О., Логінова О.О., Шаповал Д.М., Єуров В.Є.-ФОП В.В. Петров – 2018. - 164с.
- 2. Драматична екстрагенітальна патологія вагітних : 25 клінічних ілюстрацій : монографія /** В. І. Медведь; Співавтор. В. О. Данилко, О. С. Шевченко, А. І. Автомеєнко.– Київ : Авіцена, 2019.– 143 с.
- 3. Цукровий діабет та вагітність /** Навчальний посібник для самостійної роботи лікарів/ Щербаков А.Ю., Щербаков В.Ю., Новикова О.О., Шаповал Д.М.-ФОП В.В.Петров – 2016. - 90с.
- 4. Медичні журнали:** “Доктор”, “Мистецтво лікування”, “Медицина світу”, “Лікарська справа”, “Ліки України”, “Український кардіологічний журнал”, “Український терапевтичний журнал”, “Український ревматологічний журнал”, “Український медичний часопис”, “Acta Medica Leopoliensia”, “Science”, “Therapia”.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство охорони здоров'я України - <http://www.moz.gov.ua>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я – <http://www.euro.who.int>
3. Світова федерація українських лікарських асоціацій – <http://sfult.org>
4. Наукова періодика України – <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> – журнали і збірники наукових праць наукових установ і вищих навчальних закладів.
5. PubMedCentral – <http://www.ncbi.nlm.nih.gov> – безкоштовний цифровий архів журналів із біомедичних наук.
6. EuropePubMedCentral – <http://europepmc.org> - Безкоштовний доступ до цифрового архіву повнотекстових, рецензованих наукових публікацій.
7. PLoS – <http://www.plos.org> – наукова база журналів з медицини та біології у відкритому доступі
8. FreeMedicalJournals – <http://www.freemedicaljournals.com> – база даних медичних журналів.
9. FreeBooks4Doctors– <http://www.freebooks4doctors.com>– каталог безкоштовних медичних книжок.